

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 1
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
ชื่อหน่วย สัญญาณนาฬิกา และวงจรฟลิบฟลอบ	

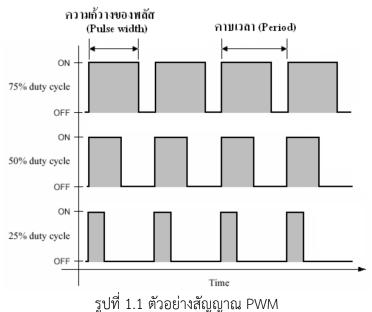
ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

หน่วยที่ 3 สัญญาณนาฬิกา และวงจรฟลิบฟลอบ

การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

1. การสร้างสัญญาณนาฬิกาด้วยโมดูล PWM

PWM หรือ Pulse Width Modulation คือสัญญาณพัลส์ที่มีค่าความถี่คงที่แต่ความกว้างของพัลส์ เปลี่ยนแปลงได้ตามความต้องการของผู้ใช้งาน โดยสัญญาณ PWM จะประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 ส่วนได้แก่ ขนาด ความกว้างของสัญญาณพัลส์ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปรากฏสัญญาณลอจิก '1'(W: Width), คาบเวลาของสัญญาณ ซึ่งเป็นช่วงเวลาของการปรากฏสัญญาณลอจิก '1'และลอจิก '0' (T: Time Period) และดิวตี้ไซเกิลมีค่าเท่ากับ อัตราส่วนของความกว้างของสัญญาณพัลส์กับคาบเวลาของสัญญาณ (D: Duty cycle = W/T) โดยสัญญาณ PWM จะถูกประยุกต์ใช้งานสำหรับการสร้างสัญญาณนาฬิกาที่ความถี่ต่าง ๆ และสามารถกำหนดค่าของดิวตี้ไซเกิลได้ หรือ ประยุกต์ใช้งานสำหรับการควบคุมความเร็วมอเตอร์ เป็นต้น

1.1 ลักษณะการทำงานของโมดูล PWM

ลักษณะการทำงานของโมดูล PWM หรือ Pulse Width Modulation ในตัวไมโครคอนโทรลเลอร์ คือ โมดูลที่ใช้สำหรับสร้างสัญญาณพัลส์ที่มีค่าความถี่คงที่ แต่ความกว้างของพัลส์สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความ ต้องการของผู้ใช้งาน โดยโมดูล PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ส่วนใหญ่จะเป็นฟังก์ชันย่อยของโมดูลพิเศษใน ไมโครคอนโทรลเลอร์เบอร์นั้น ๆ ซึ่งเป็นฟังก์ชันย่อยของโมดูลพิเศษเกี่ยวกับการนับ เพื่อให้โมดูลเกี่ยวกับการนับเป็น ตัวสร้างฐานเวลาในการกำเนิดความถี่ของสัญญาณ PWM และใช้รีจิสเตอร์พิเศษอีกตัวหนึ่งเพื่อทำการเปรียบเทียบค่า ของการนับในการกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 2
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
downloss do los considerations	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

ดังนั้นการกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์แต่ละตระกลูสามารถแบ่ง ได้ดังขึ้

1.1.1 การกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2

ไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2 จะมีโมดูล PWM ที่เป็นฟังก์ชันย่อยของโมดูลพิเศษ PCA (Programmable Counter Array) จำนวน 5 วงจร โดยโมดูล PCA มีฟังก์ชัน การทำงานย่อย 3 อย่างได้แก่การ Capture สัญญาณ ,การสร้างสัญญาณ PWM และใช้เป็น Programmable Watch Dog Timer ซึ่งโมดูล PCA จะเชื่อมต่ออยู่กับพอร์ต P1 ตั้งแต่ขา P1.2 (ECI) ถึง P1.7 (CEX4) ของ ไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 ดังรูปที่ 1.2 ซึ่งขาที่สามารถสร้างสัญญาณ PWM ได้คือขา P1.3 – P1.7 (CEX0 – CEX4) โดยสัญญาณ PWM ที่สร้างขึ้นจะมีความถี่เดียวกัน แต่ดิวตี้ไซเกิลแตกต่างกัน และมีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับ การการกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ดังนี้

CMOD คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่กำหนดแหล่งกำเนิดสัญญาณนาฬิกาของโมดูล PCA โดยส่วนที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของ PWM คือบิต 2 และบิต 1 (CPS1 และ CPS0) ดังนี้

ตารางที่ 1.1 การกำหนดค่าบิต CPS1 และ CPS0 เพื่อเลือกแหล่งจ่ายสัญญาณนาฬิกาให้แก่ PCA

		0.0
CPS1	CPS0	แหล่งจ่ายสัญญาณนาฬิกาของโมดูล PCA
0	0	Internal Clock (F _{CLK})/6 (6 clock Mode)
		Internal Clock (F _{CLK})/12 (12 clock Mode)
0	1	Internal Clock (F _{CLK})/2 (6 clock Mode)
		Internal Clock (F _{CLK})/4 (12 clock Mode)
1	0	Timer 0 Overflow
1	1	External clock at ECI/P1.2 pin

CCON คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำงานของโมดูล PCA โดยส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการทำงานของ PWM คือบิต 6 บิต CR (PCA Counter Run Control bit) ทำหน้าที่ปิดเปิดการทำงานของโมดูล PCA

CCAPMn คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่กำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PCA ดังรูปที่ 1.3 โดยไมโครคอนโทรลเลอร์ MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2 สามารถกำหนดให้โมดูล PCA สร้างสัญญาณ PWM ในรูปแบบ 8-bit PWM คือใน 1 คาบเวลามีความละเอียดของการนับที่ 256 ค่า

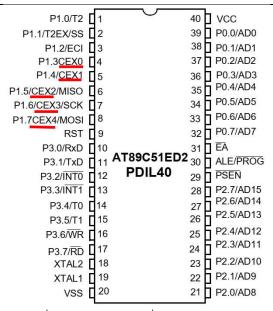
CCAPnH และ CCAPnL คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลโดย CCAPnH จะเป็นรีจิสเตอร์สำหรับเก็บค่าคงที่ของการเปรียบเทียบสำหรับการสร้างคาบเวลาของดิวตี้ไซเกิล ส่วน รีจิสเตอร์ CCAPnL จะเป็นรีจิสเตอร์สำหรับการนับ โดยมีลักษณะการทำงานดังรูปที่ 1.4

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 3
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อหน่วย สัญญาณนาฬิกา และวงจรฟลิบฟลอบ

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 1.2 แสดงตำแหน่งขาสัญญาณที่สามารถสร้างรูปคลื่น PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51ED2

-	EC	OMn	CAPPn	CAPNr	n MA	\Tn	TOGn	PWMn	ECCFn
ECOMn	CAPPn	CAPNn	MATn	TOGn	PWMm	ECCFn	Module Function		
0	0	0	0	0	0	0	No Opera	No Operation	
Х	1	0	0	0	0	х	16-bit capture by a positive-edge trigger on CEXn		itive-edge
~	0	1	0	0	0		16-bit capture by a negative trigger		

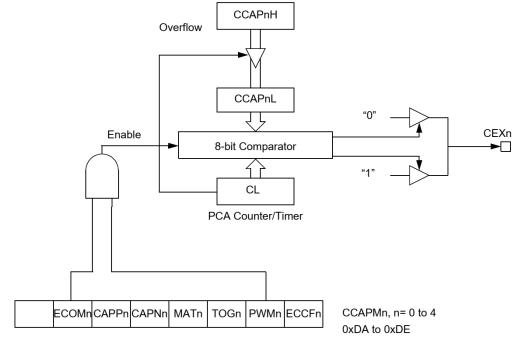
on CEXn 16-bit capture by a transition on Χ Χ CEXn 16-bit Software Timer/Compare Х Χ 16-bit High Speed Output 8-bit PWM Χ Χ Watchdog Timer (module 4 only)

รูปที่ 1.3 รูปตารางการกำหนดค่ารีจิสเตอร์ CCAPMn เพื่อโมดูล PCA ให้ทำงานในลักษณะ 8-bit PWM

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 4
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
-d	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 1.4 โครงสร้างการทำงานของขา CEXn ในการสร้างสัญญาณ PWM

1.1.2 การกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC16F เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887

ไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F ขนาด 40 ขาได้เตรียมโมดูล CCP (Capture/Compare/PWM) สำหรับใช้ในการตรวจจับสัญญาณ ,เปรียบเทียบข้อมูล และสร้างสัญญาณ PWM (Pulse-width modulation) มา พร้อมใช้งาน โดยจะขอกล่าวเฉพาะการใช้งานโมดูล PWM เพียงอย่างเดียว ซึ่งใน PIC16F877 หรือ PIC16F887 จะ มีโมดูล PWM ให้ใช้งาน 2 ชุด ได้แก่ โมดูล CCP1 และโมดูล CCP2

โมดูล CCP (Capture/Compare/PWM) สามารถใช้กำเนิดสัญญาณ PWM ที่มีความละเอียดสูงสุด ขนาด 10 บิต โดยจะทำงานร่วมกันกับ TIMER2 เมื่อกำหนดค่าเริ่มต้นในการทำงานให้กับโมดูลแล้ว โมดูลจะทำงาน ต่อไปเองโดยอิสระ และการทำงานของโมดูล PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC16F เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887 จะมีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ดังนี้

PR2 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดค่าในสูตรเพื่อคำนวณหาค่าคาบเวลาของ สัญญาณ PWM ที่สร้างขึ้น โดย PWM Period = (PR2 + 1) $\times$ 4 $\times$ T_{OSC} $\times$ (TMR2 Prescale Value)

T2CON คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดค่าการนับของ Timer 2 เพื่อสร้างฐาน เวลาของความถี่ PWM ที่สร้างขึ้นใช้เฉพาะบิต TMR2ON , T2CKPS1 และ T2CKPS0 โดยบิต TMR2ON คือบิตที่ทำ หน้าที่ในการปิดเปิดการทำงานของโมดูล Timer 2 ส่วนบิต T2CKPS1 และ T2CKPS0 ทำหน้าที่ในการกำหนดค่า Prescaler ของโมดูล Timer 2 ดังตารางที่ 1.2

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 5
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
al . a.	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

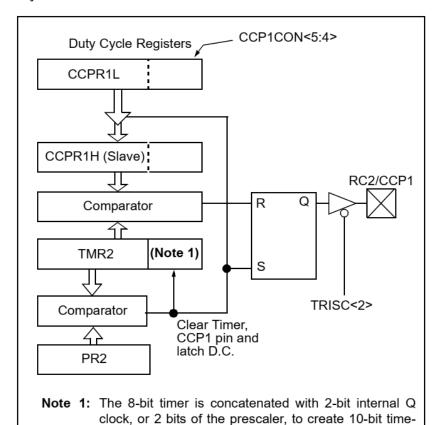
ตารางที่ 1.2 การกำหนดค่าบิต T2CKPS1 และ T2CKPS0 เพื่อกำหนดค่า Prescaler ของโมดูล

Timer 2

T2CKPS1	T2CKPS0	ค่า Prescaler ของโมดูล Timer 2	
0	0	ค่า Prescaler = 1	
0	1	ค่า Prescaler = 4	
1	X	ค่า Prescaler = 16	

CCPRxL คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิล 8 บิตบน โดยค่า คาบเวลาของดิวตี้ไซเกิลหาได้จาก

PWM duty cycle = (CCPRxL:CCPxCON<5:4>) x T_{OSC} x (TMR2 Prescale value)
CCPxCON คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิล 2 บิตล่าง และกำหนด โหมดการทำงานของโมดูล CCP ซึ่งจะใช้บิต 3 ถึงบิต 0 ของรีจิสเตอร์ CCPxCON

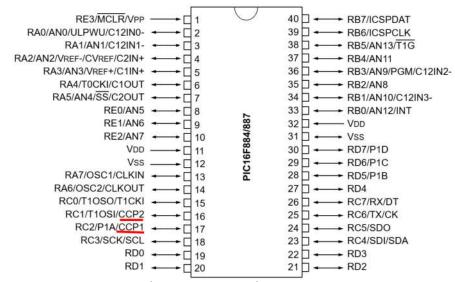
รูปที่ 1.5 แสดงโครงสร้างการทำงานของโมดูล CCP ในโหมด PWM

base.

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 6
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
d . v . a . a .	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 1.6 แสดงตำแหน่งขาสัญญาณที่สามารถสร้างรูปคลื่น PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887

1.1.3 การกำหนดลักษณะการทำงานของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์ ATMFGA32

ไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 ขนาด 40 ขาได้เตรียมโมดูล PWM สำหรับสร้างสัญญาณ PWM มาพร้อมใช้งานจำนวน 4 ชุด ได้แก่ โมดูล PWM ที่มีความละเอียดขนาด 8 บิต จาก Timer 0 จำนวน 1 ชุด ออกที่ขาสัญญาณ OC0 , โมดูล PWM ที่มีความละเอียดขนาด 16 บิต จาก Timer 1 จำนวน 2 ชุดออกที่ขาสัญญาณ OC1A และ OC1B และโมดูล PWM ที่มีความละเอียดขนาด 8 บิต จาก Timer 2 จำนวน 1 ชุดออกที่ขาสัญญาณ OC2 โดยโมดูลแต่ละชุดของไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 มีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดลักษณะการ ทำงานดังนี้

รีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของโมดูล PWM เนื่องจาก Timer 0 ซึ่งจะมีโหมดการทำงานที่ เกี่ยวข้องจำนวน 2 โหมดได้แก่ PWM, Phase Correct และ Fast PWM ซึ่งมีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องได้แก่

TCCR0 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดโหมดการทำงานของโมดูล Timer 0 ให้ ทำงานในลักษณะต่าง ๆ และกำหนดค่า Prescale ของ Timer 0 โดยรีจิสเตอร์ TCCR0 มีบิตต่างดังรูปที่ 1.7

7	6	5	4	3	2	. 1	. 0	_
FOC0	WGM00	COM01	COM00	WGM01	CS02	CS01	CS00	TCCR0
W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	•
0	0	0	0	0	0	0	0	
		รูปที่ 1.7	รูปตำแหน่ง	บิตต่าง ๆ ข	องรีจิสเตอร์	TCCR0		

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 7
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

Mode	WGM01 (CTC0)	WGM00 (PWM0)	Timer/Counter Mode of Operation	ТОР	Update of OCR0	TOV0 Flag Set-on
0	0	0	Normal	0xFF	Immediate	MAX
1	0	1	PWM, Phase Correct	0xFF	TOP	воттом
2	1	0	СТС	OCR0	Immediate	MAX
3	1	1	Fast PWM	0xFF	воттом	MAX

รูปที่ 1.8 รูปตารางกำหนดโหมดของ Timer 0 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR0 โดยบิต WGM01 และ WGM00

COM01	COM00	Description
0	0	Normal port operation, OC0 disconnected.
0	1	Reserved
1	0	Clear OC0 on compare match, set OC0 at BOTTOM, (nin-inverting mode)
1	1	Set OC0 on compare match, clear OC0 at BOTTOM, (inverting mode)

รูปที่ 1.9 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC0 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR0 โดยบิต COM01 และ COM00 ในโหมด Fast PWM Mode

COM01	COM00	Description
0	0	Normal port operation, OC0 disconnected.
0	1	Reserved
1	0	Clear OC0 on compare match when up-counting. Set OC0 on compare match when downcounting.
1	1	Set OC0 on compare match when up-counting. Clear OC0 on compare match when downcounting.

รูปที่ 1.10 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC0 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR0 โดยบิต COM01 และ COM00 ในโหมด Phase Correct PWM Mode

CS02	CS01	CS00	Description
0	0	0	No clock source (Timer/Counter stopped).
0	0	1	clk _{I/O} /(No prescaling)
0	1	0	clk _{I/O} /8 (From prescaler)
0	1	1	clk _{I/O} /64 (From prescaler)
1	0	0	clk _{I/O} /256 (From prescaler)
1	0	1	clk _{I/O} /1024 (From prescaler)
1	1	0	External clock source on T0 pin. Clock on falling edge.
1	1	1	External clock source on T0 pin. Clock on rising edge.

รูปที่ 1.11 รูปตารางกำหนดแหล่งกำเนิดสัญญาณนาฬิกาของ Timer 0 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR0 โดยบิต CS02 ,CS01 และ CS00

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 8
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

TCNT0 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับคาบเวลาของโมดูล Timer 0 เพื่อสร้าง คาบเวลาของสัญญาณ PWM

OCR0 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบค่ากับ TCNT0 เพื่อ กำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM

ในโหมด PWM, Phase Correct ของ Timer 0 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnPCPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{N \cdot 510}$$

ในโหมด Fast PWM ของ Timer 0 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{N \cdot 256}$$

เมื่อ N คือค่าของ Prescaler ในรูปที่ 1.11

รีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของโมดูล PWM เนื่องจาก Timer 1 ซึ่งจะมีโหมดการทำงานที่ เกี่ยวข้องจำนวน 3 โหมดได้แก่ Fast PWM , Phase Correct PWM Mode และ Phase and Frequency Correct PWM Mode ซึ่งมีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องได้แก่

TCCR1A คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดโหมดการทำงานของโมดูล Timer 1 ให้ทำงานในลักษณะต่าง ๆ ร่วมกับรีจิสเตอร์ TCCR1B มีบิตต่างดังรูปที่ 1.12

TCCR1B คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดโหมดการทำงานของโมดูล Timer 1 ให้ทำงานในลักษณะต่าง ๆ ร่วมกับรีจิสเตอร์ TCCR1A และกำหนดค่า Prescale ของ Timer 1 โดยรีจิสเตอร์ TCCR1B มีบิตต่างดังรูปที่ 1.13

7	6	. 5	. 4	3	2	1	0	_
COM1A1	COM1A0	COM1B1	COM1B0	FOC1A	FOC1B	WGM11	WGM10	TCCR1A
R/W	R/W	R/W	R/W	W	W	R/W	R/W	
0	0	0	0	0	0	0	0	
รูปที่ 1.12 รูปตำแหน่งบิตต่าง ๆ ของรีจิสเตอร์ TCCR1A								

7	6	5	4	3	2	1	0	_
ICNC1	ICES1	-	WGM13	WGM12	CS12	CS11	CS10	TCCR1B
R/W	R/W	R	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	-
0	0	0	0	0	0	0	0	
	ฐา	ปที่ 1.13	รูปตำแหน่ง	บิตต่าง ๆ ฯ	ของรีจิสเตย	อร์ TCCR1	В	

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 9
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

COM1A1/COM1B1	COM1A0/COM1B0	Description
0	0	Normal port operation, OC1A/OC1B disconnected.
0	1	WGM13:0 = 15: Toggle OC1A on Compare Match, OC1B disconnected (normal port operation). For all other WGM13:0 settings, normal port operation, OC1A/OC1B disconnected.
1	0	Clear OC1A/OC1B on compare match, set OC1A/OC1B at BOTTOM, (non-inverting mode)
1	1	Set OC1A/OC1B on compare match, clear OC1A/OC1B at BOTTOM, (inverting mode)

รูปที่ 1.14 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC1A,OC1B ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR1A โดยบิต COM1A1/COM1B1 และ COM1A0/COM1B0 ในโหมด Fast PWM Mode

COM1A1/COM1B1	COM1A0/COM1B0	Description
0	0	Normal port operation, OC1A/OC1B disconnected.
0	1	WGM13:0 = 9 or 14: Toggle OC1A on Compare Match, OC1B disconnected (normal port operation). For all other WGM13:0 settings, normal port operation, OC1A/OC1B disconnected.
1	0	Clear OC1A/OC1B on compare match when up-counting. Set OC1A/OC1B on compare match when downcounting.
1	1	Set OC1A/OC1B on compare match when up- counting. Clear OC1A/OC1B on compare match when downcounting.

รูปที่ 1.15 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC1A,OC1B ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR1A โดยบิต COM1A1/COM1B1 และ COM1A0/COM1B0 ในโหมด Phase Correct PWM Mode และ Phase and Frequency Correct PWM Mode

ใบเนื้อหา หน้าที่ 10 ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004 หน่วยที่ 3

ชื่อหน่วย สัญญาณนาฬิกา และวงจรฟลิบฟลอบ

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

Mode	WGM13	WGM12 (CTC1)	WGM11 (PWM11)	WGM10 (PWM10)	Timer/Counter Mode of Operation	ТОР	Update of OCR1x	TOV1 Flag Set on
0	0	0	0	0	Normal	0xFFFF	Immediate	MAX
1	0	0	0	1	PWM, Phase Correct, 8-bit	0x00FF	ТОР	воттом
2	0	0	1	0	PWM, Phase Correct, 9-bit	0x01FF	TOP	воттом
3	0	0	1	1	PWM, Phase Correct, 10-bit	0x03FF	TOP	воттом
4	0	1	0	0	СТС	OCR1A	Immediate	MAX
5	0	1	0	1	Fast PWM, 8-bit	0x00FF	воттом	TOP
6	0	1	1	0	Fast PWM, 9-bit	0x01FF	воттом	TOP
7	0	1	1	1	Fast PWM, 10-bit	0x03FF	воттом	TOP
8	1	0	0	0	PWM, Phase and Frequency Correct	ICR1	воттом	воттом
9	1	0	0	1	PWM, Phase and Frequency Correct	OCR1A	воттом	воттом
10	1	0	1	0	PWM, Phase Correct	ICR1	TOP	воттом
11	1	0	1	1	PWM, Phase Correct	OCR1A	TOP	воттом
12	1	1	0	0	СТС	ICR1	Immediate	MAX
13	1	1	0	1	Reserved	_	_	_
14	1	1	1	0	Fast PWM	ICR1	воттом	TOP
15	1	1	1	1	Fast PWM	OCR1A	воттом	TOP

รูปที่ 1.16 รูปตารางกำหนดโหมดของ Timer 1 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR1A และ TCCR1B โดยบิต WGM13 ,WGM12 ,WGM11 และ WGM10

CS12	CS11	CS10	Description
0	0	0	No clock source (Timer/Counter stopped).
0	0	1	clk _{I/O} /1 (No prescaling)
0	1	0	clk _{I/O} /8 (From prescaler)
0	1	1	clk _{I/O} /64 (From prescaler)
1	0	0	clk _{I/O} /256 (From prescaler)
1	0	1	clk _{I/O} /1024 (From prescaler)
1	1	0	External clock source on T1 pin. Clock on falling edge.
1	1	1	External clock source on T1 pin. Clock on rising edge.

รูปที่ 1.17 รูปตารางกำหนดแหล่งกำเนิดสัญญาณนาฬิกาของ Timer 1 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR1B โดยบิต CS12 ,CS11 และ CS10

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 11
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
g-0.00 0.00	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

TCNT1H และ TCNT1L คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับคาบเวลาของโมดูล Timer 1 เพื่อสร้างคาบเวลาของสัญญาณ PWM เมื่อรวมกันจะได้ความละเอียดของการนับ 16 บิต

OCR1AH และ OCR1AL คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ ค่ากับ TCNT1 เพื่อกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM เมื่อรวมกันจะได้ความละเอียดของการนับ 16 บิต

OCR1BH และ OCR1BL คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบ ค่ากับ TCNT1 เพื่อกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM เมื่อรวมกันจะได้ความละเอียดของการนับ 16 บิต

ในโหมด Fast PWM Mode ของ Timer 1 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จาก สมการ

$$f_{OCnxPWM} = \frac{f_{clk\_l/O}}{N \cdot (1 + TOP)}$$

ในโหมด Phase Correct PWM Mode ของ Timer 1 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnxPCPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{2 \cdot N \cdot TOP}$$

ในโหมด Phase and Frequency Correct PWM Mode ของ Timer 1 สามารถคำนวณหา ค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnxPFCPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{2 \cdot N \cdot TOP}$$

เมื่อ N คือค่าของ Prescaler ในรูปที่ 1.17

รีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องกับการทำงานของโมดูล PWM เนื่องจาก Timer 2 ซึ่งจะมีโหมดการทำงานที่ เกี่ยวข้องจำนวน 2 โหมดได้แก่ PWM, Phase Correct และ Fast PWM ซึ่งมีรีจิสเตอร์ที่เกี่ยวข้องได้แก่

TCCR2 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการกำหนดโหมดการทำงานของโมดูล Timer 2 ให้ ทำงานในลักษณะต่าง ๆ และกำหนดค่า Prescale ของ Timer 2 โดยรีจิสเตอร์ TCCR2 มีบิตต่างดังรูปที่ 1.18

/		. 5	. 4					_
FOC2	WGM20	COM21	COM20	WGM21	CS22	CS21	CS20	TCCR2
W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	R/W	-
0	0	0	0	0	0	0	0	
		รูปที่ 1.18	รูปตำแหน่ง	งบิตต่าง ๆ ข	เองรีจิสเตอ	ร์ TCCR2		

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 12
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

Mode	WGM21 (CTC2)	WGM20 (PWM2)	Timer/Counter Mode of Operation	ТОР	Update of OCR2	TOV2 Flag Set on
0	0	0	Normal	0xFF	Immediate	MAX
1	0	1	PWM, Phase Correct	0xFF	TOP	воттом
2	1	0	СТС	OCR2	Immediate	MAX
3	1	1	Fast PWM	0xFF	воттом	MAX

รูปที่ 1.19 รูปตารางกำหนดโหมดของ Timer 2 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR2 โดยบิต WGM21 และ WGM20

COM21	COM20	Description
0	0	Normal port operation, OC2 disconnected.
0	1	Reserved
1	0	Clear OC2 on compare match, set OC2 at BOTTOM, (non-inverting mode)
1	1	Set OC2 on compare match, clear OC2 at BOTTOM, (inverting mode)

รูปที่ 1.20 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC2 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR2 โดยบิต COM21 และ COM20 ในโหมด Fast PWM Mode

COM21	COM20	Description
0	0	Normal port operation, OC2 disconnected.
0	1	Reserved
1	0	Clear OC2 on compare match when up-counting. Set OC2 on compare match when downcounting.
1	1	Set OC2 on compare match when up-counting. Clear OC2 on compare match when downcounting.

รูปที่ 1.21 รูปตารางกำหนดการทำงานของขา OC2 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR2 โดยบิต COM21 และ COM20 ในโหมด Phase Correct PWM Mode

CS22	CS21	CS20	Description
0	0	0	No clock source (Timer/Counter stopped).
0	0	1	clk _{T2S} /(No prescaling)
0	1	0	clk _{T2S} /8 (From prescaler)
0	1	1	clk _{T2S} /32 (From prescaler)
1	0	0	clk _{T2S} /64 (From prescaler)
1	0	1	clk _{T2S} /128 (From prescaler)
1	1	0	clk _{T2S} /256 (From prescaler)
1	1	1	clk _{T2S} /1024 (From prescaler)

รูปที่ 1.22 รูปตารางกำหนดแหล่งกำเนิดสัญญาณนาฬิกาของ Timer 2 ด้วยรีจิสเตอร์ TCCR2
โดยบิต CS22 ,CS21 และ CS20

		ໃບເາົ	เ ไอหา		หน้าที่ 13	
ชื่อวิ	ชา ดิจิทัลแ	ละไมโครคอนโท	รลเลอร์ รหัสวิช	า 30127-2004	หน่วยที่ 3	
占	۱ ۷	9	19 1			

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

TCNT2 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับคาบเวลาของโมดูล Timer 2 เพื่อสร้าง คาบเวลาของสัญญาณ PWM

OCR2 คือรีจิสเตอร์ขนาด 8 บิตที่ทำหน้าที่ในการนับเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบค่ากับ TCNT2 เพื่อ กำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM

ในโหมด PWM, Phase Correct ของ Timer 2 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnPCPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{N \cdot 510}$$

ในโหมด Fast PWM ของ Timer 2 สามารถคำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จากสมการ

$$f_{OCnPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{N \cdot 256}$$

เมื่อ N คือค่าของ Prescaler ในรูปที่ 1.22

```
      (XCK/T0) PB0 ☐
      1
      40 ☐
      PA0 (ADC0)

      (T1) PB1 ☐
      2
      39 ☐
      PA1 (ADC1)

      (INT2/AIN0) PB2 ☐
      3
      38 ☐
      PA2 (ADC2)

      (OC0/AIN1) PB3 ☐
      4
      37 ☐
      PA3 (ADC3)

      (SS) PB4 ☐
      5
      36 ☐
      PA4 (ADC4)

      (MOSI) PB5 ☐
      6
      35 ☐
      PA5 (ADC5)

      (MISO) PB6 ☐
      7
      34 ☐
      PA6 (ADC6)

      (SCK) PB7 ☐
      8
      33 ☐
      PA7 (ADC7)

      RESET ☐
      9
      32 ☐
      AREF

      VCC ☐
      10
      31 ☐
      GND

      GND ☐
      11
      30 ☐
      AVCC

      XTAL2 ☐
      12
      29 ☐
      PC7 (TOSC2)

      XTAL1 ☐
      13
      28 ☐
      PC6 (TOSC1)

      (RXD) PD0 ☐
      14
      27 ☐
      PC5 (TDI)

      (TXD) PD1 ☐
      15
      26 ☐
      PC4 (TDO)

      (INT1) PD3 ☐
      17
      24 ☐
      PC2 (TCK)

      (OC1B) PD4 ☐
      18
      23 ☐
      PC1 (SDA)

      (OC1A) PD5 ☐
      19
      22 ☐
      PC0 (SCL)

      (ICP1) PD6 ☐
      20
      21 ☐
      PD7 (O
```

รูปที่ 1.23 แสดงตำแหน่งขาสัญญาณที่สามารถสร้างรูปคลื่น PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 14
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
	·

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

1.2 การกำหนดค่าความถี่และดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM

การกำหนดค่าความถี่และดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์แต่ละตระกูลนั้นจะมีลักษณะ ที่คล้ายคลึงกันดังเนื้อหาในหัวข้อ 1.1 กล่าวคือในการกำหนดค่าความถี่ของสัญญาณ PWM จะใช้โมดูลหลักที่เกี่ยวข้อง กับการนับสัญญาณนาฬิกาของไมโครคอนโทรลเลอร์ในการสร้างค่าคาบเวลาของความถี่ PWM คือโมดูล Timer/Counter ส่วนค่าดิวตี้ไซเกิลของสัญญาณ PWM จะใช้รีจิสเตอร์พิเศษอีกตัวหนึ่งเพื่อกำหนดค่าเปรียบเทียบ ของการนับเพื่อให้เกิดช่วงเวลาของดิวตี้ไซเกิล ซึ่งไมโครคอนโทรลเลอร์แต่ละตระกูลสามารถสรุปการกำหนดค่าความถี่ และดิวตี้ไซเกิลได้ดังนี้

- 1.2.1 การกำหนดค่าความถี่และดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2
- 1.2.1.1 การกำหนดค่าความถี่ของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2 สามารถทำได้ดังนี้
  - กำหนดค่าความถี่ของสัญญาณ PWM ที่ต้องการจากค่าคาบเวลาของความถี่จากสมการ
     T = 256 * (ค่าเวลาของการนับจากการเลือกบิต CPS1 และ CPS0 ของรีจิสเตอร์ CMOD)
- 2. ค่าเวลาของการนับ คือ การกำหนดค่าบิต CPS1 และ CPS0 ในรีจิสเตอร์ CMOD เพื่อ เลือกแหล่งจ่ายสัญญาณนาฬิกาให้แก่โมดูล PCA เพื่อทำการนับ 0 255 (คือการนับ 256 ค่า) เช่นถ้าต้องการเลือก แหล่งจ่ายสัญญาณนาฬิกาให้แก่โมดูล PCA จาก Timer 0 เกิดการ Overflow จะได้ค่าคาบเวลาของสัญญาณ PWM มีค่าเท่ากับ

T = 256 * (Timer 0 Overflow))

- 1.2.1.2 การกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51ED2 หรือ AT89C51RD2 สามารถทำได้ดังนี้
  - กำหนดค่าคาบเวลาของดิวตี้ไซเกิลที่ต้องการแล้วนำค่าที่ได้เข้าไปแทนในสมการดังนี้
     Duty = 255 (255*(duty cycle/100))
     เมื่อ Duty มีค่าอยู่ระหว่าง 0 255 เนื่องจากเป็น PWM ที่มีความละเอียด 8 บิต duty cycle มีค่าอยู่ระหว่าง 0 100%
- 2. นำค่าที่คำนวณได้นำไปให้ค่ากับรีจิสเตอร์ CCAPnH โดย n คือขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ ที่สามารถสร้างสัญญาณ PWM ได้มีค่า 0 – 4 (CEX0 – CEX4)

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 15
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
J	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

- 1.2.2 การกำหนดค่าความถี่และดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887
- 1.2.2.1 การกำหนดค่าความถี่ของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887 สามารถทำได้ดังนี้
  - 1. กำหนดค่าความถี่ของสัญญาณ PWM ที่ต้องการจากค่าคาบเวลาของความถี่จากสมการ PWM Period = $(PR2 + 1) \times 4 \times T_{OSC} \times (TMR2 \text{ Prescale Value})$ โดย Tosc คือค่าของ 1/Xtal (เมื่อ Xtal คืออุปกรณ์ที่ต่อกับขา OSC1 และ OSC2 ของ

ไมโครคอนโทรลเลอร์)

TMR2 Prescale Value คือค่าจากตารางที่ 1.2 ที่เราต้องการ และ T = PWM Period

F = 1/T

- 2. ให้ค่ารีจิสเตอร์ PR2 ลงในสมการในข้อที่ 1 และทำการคำนวณหาค่าคาบเวลาของ สัญญาณ PWM
- 1.2.2.2 การกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887
  - กำหนดค่าของดิวตี้ไซเกิลที่ต้องการจากสมการดังนี้
     duty cycle = 100 PWM duty cycle (มีค่าอยู่ระหว่าง 0 100%)
    - เมื่อ PWM duty cycle = (CCPRxL:CCPxCON<5:4>) x T_{OSC} x (TMR2 Prescale)
      Tosc คือค่าของ 1/Xtal (เมื่อ Xtal คืออุปกรณ์ที่ต่อกับขา OSC1 และ OSC2 ของ

ไมโครคอนโทรลเลอร์)

(CCPRxL:CCPxCON<5:4>) คือค่าข้อมูลที่จะใช้ในการคำนวณหาค่าของช่วงเวลา Duty Cycle มีความละเอียดขนาด 10 บิต

- 2. ค่ารีจิสเตอร์ CCPRxL ที่ใช้คำนวณหาค่าของดิวตี้ไซเกิลจะต้องมีค่าไม่เกินค่าของรีจิสเตอร์ PR2
- 1.2.3 การกำหนดค่าความถี่และดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์ ATMEGA32
- 1.2.3.1 การกำหนดค่าความถี่ของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์ ATMEGA32 ที่ขาสัญญาณ OCR0 ,OCR1A ,OCR1B และ OCR2 มีหลักการที่เหมือนกันสามารถทำได้ดังนี้
- 1. เลือกโหมดการทำงานของการสร้างสัญญาณ PWM ,ลักษณะการทำงานของขาสัญญาณที่ สามารถสร้างสัญญาณ PWM และความละเอียดของการนับสัญญาณนาฬิกาเพื่อสร้างคาบเวลาของสัญญาณ PWM ด้วยรีจิสเตอร์ TCCRx โดย x สามารถแทนได้ด้วยตัวเลข 0 2

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 16
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

2. คำนวณหาค่าความถี่ของสัญญาณนาฬิกาจากสมการที่กำหนดในแต่ละโหมดของการสร้าง สัญญาณ PWM เช่นการสร้างสัญญาณ PWM ในโหมด Fast PWM Mode จะใช้สมการในการหาค่าความถี่คือ

$$f_{OCnPWM} = \frac{f_{\text{clk\_I/O}}}{N \cdot 256}$$

โดย $f_{clk\_I/O}$ คือค่าของอุปกรณ์ XTAL ที่ต่ออยู่กับขา XTAL1 และ XTAL2 N คือค่าของ Prescaler ที่เรากำหนดตามตาราง

T = 1/F

1.2.3.2 การกำหนดค่าดิวตี้ไซเกิลของโมดูล PWM ในไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์

ATMEGA32

การกำหนดค่าของดิวตี้ไซเกิลสามารถทำได้ด้วยการกำหนดค่าลงในรีจิสเตอร์ OCRx ซึ่งการ ให้ค่าแก่รีจิสเตอร์ OCRx จะมีความหมายไม่เหมือนกัน ขึ้นอยู่กับการเลือกโหมด และหน้าที่การทำงานของ ขาสัญญาณ OCRx ในการสร้างสัญญาณ PWM เช่นถ้าเราเลือกโหมดการทำงานแบบ Fast PWM Mode กำหนดให้ บิต COMx1 เป็นลอจิก '1' และ บิต COMx0 เป็นลอจิก '0' ขาสัญญาณ OCRx จะเป็นสัญญาณลอจิก '1' เมื่อค่า ข้อมูลของ OCRx มีค่ามากกว่าค่าข้อมูลของ TCNT0 ดังนั้นค่าของ OCRx เพื่อสร้างช่วงเวลาของดิวตี้ไซเกิลหาได้จาก

OCRx = 255 * (duty / 100)

เมื่อ duty มีค่า 0 -100 % โดยสมการนี้ใช้ได้กับขา OC0 และ OC2

และถ้ากำหนดให้บิต COMx1 เป็นลอจิก '1' และ บิต COMx0 เป็นลอจิก '1' ขาสัญญาณ OCRx จะเป็นสัญญาณลอจิก '1' เมื่อค่าข้อมูลของ OCRx มีค่าน้อยกว่าหรือเท่ากับค่าข้อมูลของ TCNT0 ดังนั้นค่า ของ OCRx เพื่อสร้างช่วงเวลาของดิวตี้ไซเกิลหาได้จาก

OCRx = 255 - (255 * (duty / 100))

1.3 ตัวอย่างการสร้างสัญญาณ PWM ด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

1.3.1 ตัวอย่างการสร้างนาฬิกาด้วยโมดูล PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล MCS-51 เบอร์ AT89C51RD2 หรือ AT89C51ED2 ที่ความถี่ 3.9kHz Duty Cycle 50% โดยใช้ขาสัญญาณ CEX1

void pwmOnCEX1(){

CMODE = 0x00; //CPS1 = 0 ,CPS0 = 0 รีจิสเตอร์ PCA นับค่าทุก ๆ 1uS จาก 1/(12MHz/12) //T = 256 * 1uS = 256uS และ F = 1/256uS = 3,906.25Hz

CCAPM1 = 0x42; // ให้สร้างสัญญาณ PWM ด้วยโมดูล PCA ที่ขา CEX1

CCON = 0x40; // ให้โมดูล PCA เริ่มทำการนับเพื่อสร้างคาบเวลาให้แก่สัญญาณ PWM

CCAP1H = 255 - ((255*50)/100) ; //ให้ขา CEX1 สร้างสัญญาณ PWM ที่มีค่า Duty Cycle ; //50%

}

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 17
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

1.3.2 ตัวอย่างการสร้างนาฬิกาด้วยโมดูล PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล PIC16F เบอร์ PIC16F877 หรือ PIC16F887 ที่ความถี่ 4kHz Duty Cycle 50% โดยใช้ขาสัญญาณ CCP1

```
void pwmOnCCP1(){
```

```
    CCP1CON |= 0x0f; //กำหนดให้โมดูล CCP ทำงานในรูปแบบ PWM Mode
    PR2 = 77; // กำหนดคาบเวลาของสัญญาณ PWM = 0.25mS
    // PR2 = (0.25mS/(4x(1/20MHz)x16)) - 1
    CCPR1L = 39; // กำหนดค่า CCPR1L ให้สร้าง Duty Cycle = 50%
    T2CON |= 0x07; //ให้โมดูล Timer2 เริ่มทำงานเพื่อป้อนสัญญาณการนับให้แก่โมดูล CCP //และใช้ค่า Prescaler ของการนับเท่ากับ 16
```

1.3.3 ตัวอย่างการสร้างนาฬิกาด้วยโมดูล PWM ของไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์ ATMEGA32 ที่ความถี่ 3.9kHz Duty Cycle 50% โดยใช้ขาสัญญาณ OCR0

```
void pwmOnOCR0(){
```

2. วงจรแสดงผลด้วยอุปกรณ์ LED

ในการใช้งานอุปกรณ์ LED เพื่อใช้เป็นอุปกรณ์ในการแสดงผลสามารถนำมาต่อใช้งานในวงจรดิจิทัลและ ไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวน 2 รูปแบบ โดยการต่อใช้งานจะต้องคำนึงถึงแรงดันตกคร่อมอุปกรณ์ LED กระแสไฟฟ้า ที่ไหลผ่านอุปกรณ์ LED และกระแสที่ไหลเข้าสู่อุปกรณ์หรือไหลออกจากอุปกรณ์ที่ทำการเชื่อมต่อกับ LED ซึ่งมี ลักษณะการต่อใช้งานดังนี้

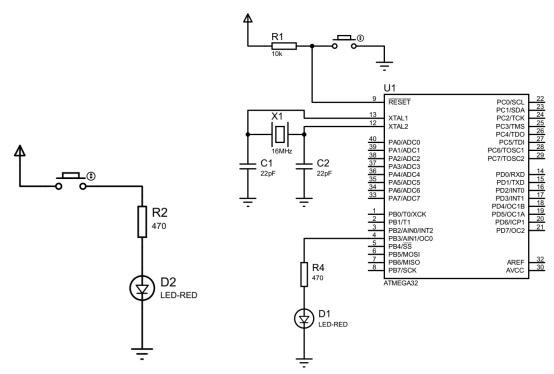
2.1 การต่อวงจร LED ในรูปแบบ Active High

การต่อวงจร LED ในรูปแบบ Active High คือการต่อวงจรควบคุมการแสดงผลของอุปกรณ์ LED ด้วย แรงดัน Vcc หรือสัญญาณลอจิก '1' เพื่อให้กระแสไหลจากขั้วบวกของแหล่งจ่ายไฟ หรือไหลจากขาเอาต์พุตที่ทำ หน้าที่เสมือนเป็นขั้วบวกของแหล่งจ่ายไฟ ผ่านตัวต้านทานและผ่านอุปกรณ์ LED แล้วครบวงจรที่จุด GND ของ แหล่งจ่าย โดยส่วนใหญ่อุปกรณ์ LED สามารถทนกระแสได้ไม่เกิน 20mA ดังนั้นจึงควรต่อตัวต้านทานอนุกรมกับ อุปกรณ์ LED เพื่อจำกัดกระแสไฟฟ้าไม่ให้ไหลผ่านตัวอุปกรณ์ LED เกินค่าพิกัด ซึ่งลักษณะการต่อใช้งานสามารถ แสดงได้ดังรูปที่ 1.24

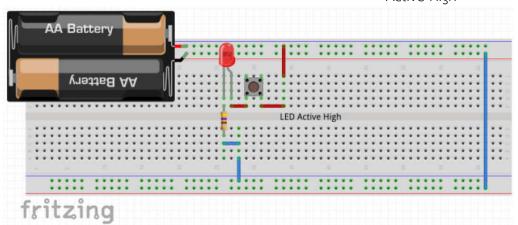

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 18
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

(ก) วงจรทดสอบการทำงานของ LED แบบ Active High (ข) การต่อใช้งาน LED กับไมโครคอนโทรลเลอร์แบบ Active High

(ค) แสดงการต่อวงจร LED แบบ Active High แบบเสมือนจริงด้วยโปรแกรม fritzing รูปที่ 1.24 ลักษณะการต่อวงจร LED แบบ Active High

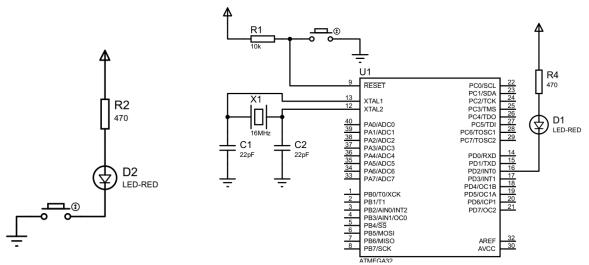

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 19
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

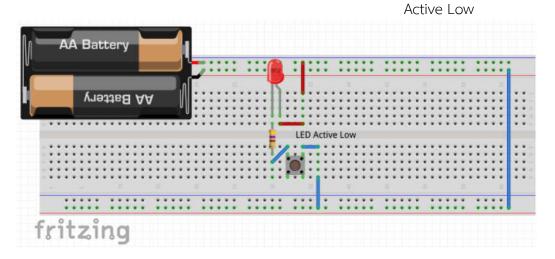
ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

2.2 การต่อวงจร LED ในรูปแบบ Active Low

การต่อวงจร LED ในรูปแบบ Active Low คือการต่อวงจรควบคุมการแสดงผลของอุปกรณ์ LED ด้วย แรงดัน GND หรือสัญญาณลอจิก '0' เพื่อให้กระแสไหลจากขั้วบวกของแหล่งจ่ายไฟไปยังขาเอาต์พุตของอุปกรณ์ที่ ทำหน้าที่เสมือนเป็นขั้ว GND ของแหล่งจ่ายไฟ ผ่านตัวต้านทานและผ่านอุปกรณ์ LED แล้วครบวงจรดังรูปที่ 1.25 ซึ่ง การต่อในลักษณะนี้ขาเอาต์พุตของอุปกรณ์ดิจิทัลหรือไมโครคอนโทรลเลอร์จะทำหน้าที่ในการรับกระแสจากอุปกรณ์ LED ที่รียกว่าการ Sink

(ก) วงจรทดสอบการทำงานของ LED แบบ Active Low (ข) การต่อใช้งาน LED กับไมโครคอนโทรลเลอร์แบบ

(ค) แสดงการต่อวงจร LED แบบ Active Low แบบเสมือนจริงด้วยโปรแกรม fritzing รูปที่ 1.25 ลักษณะการต่อวงจร LED แบบ Active Low

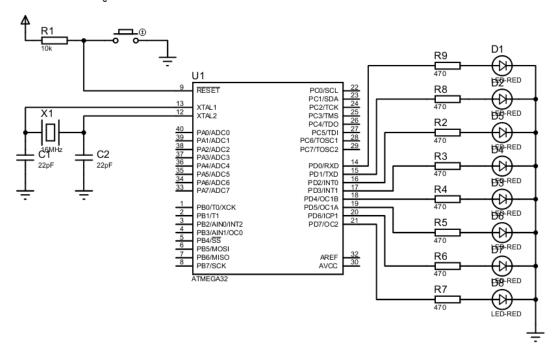

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 20
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
d	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

2.3 ตัวอย่างการต่อวงจรใช้งาน LED ในรูปแบบไฟวิ่ง 8 บิต

รูปที่ 1.26 เป็นตัวอย่างการต่อวงจรใช้งาน LED แบบ Active High ในรูปแบบไฟวิ่ง 8 บิต โดยใช้ ไมโครคอนโทรลเลอร์ตระกูล AVR เบอร์ ATMEGA32

รูปที่ 1.26 การต่อวงจร LED แบบ Active High ในรูปแบบไฟวิ่ง 8 บิต ด้วย ATMEGA32

3. การแสดงผลบน 7-Segment ด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

อุปกรณ์ 7-Segment ก็คือการนำเอาอุปกรณ์ LED มาต่อร่วมกันทั้งหมด 7-8 ตัวเพื่อใช้สำหรับการแสดงผล ตัวเลข หรือตัวอักษร ซึ่งขาต่อใช้งานจะแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มขารับสัญญาณข้อมูลการแสดงผล หรืออาจเรียก ได้ว่ากลุ่มขาสัญญาณดาต้า และกลุ่มขาสัญญาณควบคุมการปิดเปิดการแสดงผล หรือเรียกว่าขาคอมมอน โดย 7-Segment มี 2 ชนิดใหญ่ได้แก่ ชนิดคอมมอนคาโทด และชนิดคอมมอนอาโนด ซึ่งการต่อวงจรแสดงผลด้วยอุปกรณ์ 7-Segment ร่วมกับไมโครคอนโทรลเลอร์สามารถกระทำได้ดังนี้

3.1 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวน 1 หลัก

การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวน 1 หลักสามารถกระทำได้โดยการต่อวงจร แบบ latch data ซึ่งสามารถกระทำได้ 2 วิธีคือ

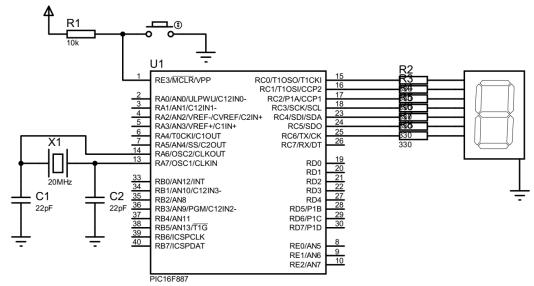
1. ให้ทำการต่อขาสัญญาณดาต้าของ 7-Segment เข้ากับขาของไมโครคอนโทรลเลอร์โดยตรง แล้วทำการต่อขาคอมอนของ 7-Segment เข้ากับ Vcc หรือ GND ขึ้นอยู่กับชนิดของ 7-Segment ดังรูปที่ 1.27

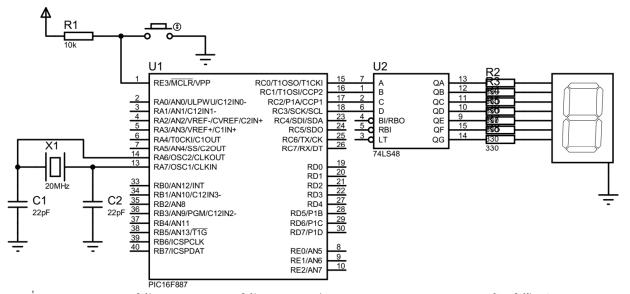
ใบเนื้อหา	หน้าที่ 21
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-	หน่วยที่ 3
2004	ุ หน่ายห ว

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

2. ให้ทำการต่อขาสัญญาณของไมโครคอนโทรลเลอร์เข้ากับไอซีถอดรหัสสัญญาณ 7-Segment เบอร์ 74LS47 หรือ 74LS48 ขึ้นอยู่กับชนิดของ 7-Segment ทำการต่อขาสัญญาณดาต้าของ 7-Segment เข้ากับขาของ ไอซีถอดรหัส แล้วทำการต่อขาคอมอนของ 7-Segment เข้ากับ Vcc หรือ GND ขึ้นอยู่กับชนิดของ 7-Segment ดัง รูปที่ 1.28

รูปที่ 1.27 ตัวอย่างการใช้ PIC16F887 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 1 หลัก โดยไม่มีไอซีถอดรหัส

รูปที่ 1.28 ตัวอย่างการใช้ PIC16F887 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 1 หลัก โดยใช้ไอซีถอดรหัส

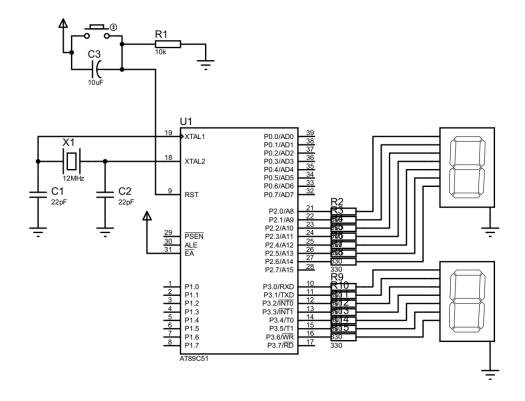
ใบเนื้อหา	หน้าที่ 22
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-	หน่วยที่ 3
2004	иваои 5
d	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

3.2 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์มากกว่า 1 หลัก

การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักสามารถกระทำได้โดยการต่อ วงจรแบบ latch data และแบบมัลติเพล็กซ์สัญญาณ ดังนี้

- 3.2.1 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการ latch data ซึ่งวิธีการนี้จะทำสิ้นเปลืองพอร์ตในการส่งข้อมูลไปแสดงผลที่อุปกรณ์ 7-Segment และยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีการ คือ
- 3.2.1.1 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการ latch data โดยใช้เพียงขาพอร์ตของไมโครคอนโทรลเลอร์เท่านั้น เพื่อทำหน้าที่ในการส่งรหัสตัวเลข หรือตัวอักษรเพื่อ แสดงบนอุปกรณ์ 7-Segment ดังตัวอย่างในรูปที่ 1.29
- 3.2.1.2 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการ latch data โดยใช้ไอซีถอดรหัสสัญญาณ BCD เป็นรหัส 7-Segment โดย 1 พอร์ตของไมโครคอนโทรลเลอร์สามารถ แสดงผลบน 7-Segment ได้จำนวน 2 หลัก ดังตัวอย่างในรูปที่ 1.30

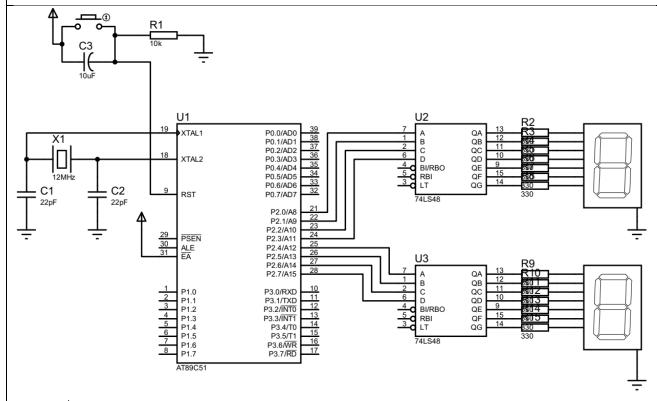

รูปที่ 1.29 ตัวอย่างการใช้ AT89C51 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 2 หลัก โดยไม่มีไอซีถอดรหัส

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 23
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

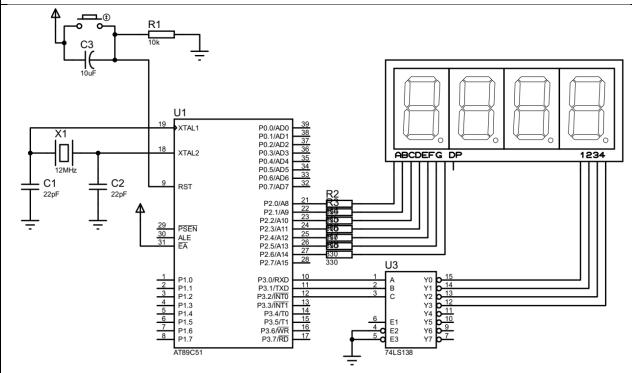
รูปที่ 1.30 ตัวอย่างการใช้ AT89C51 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 2 หลัก โดยใช้ไอซีถอดรหัส

- 3.2.2 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการมัลติเพล็กซ์ สัญญาณ ซึ่งวิธีการนี้จะทำให้ประหยัดพอร์ตของไมโครคอนโทรลเลอร์ในการส่งข้อมูลไปแสดงผลที่อุปกรณ์ 7-Segment และยังสามารถแบ่งออกได้เป็น 2 วิธีการ คือ
- 3.2.2.1 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการ มัลติเพล็กซ์สัญญาณ โดยใช้ขาพอร์ตของไมโครคอนโทรลเลอร์ 1 พอร์ตทำหน้าที่ในการส่งรหัสตัวเลข หรือตัวอักษร เพื่อแสดงบนอุปกรณ์ 7-Segment ส่วนอีกพอร์ตหนึ่งทำหน้าที่ในการควบคุมตำแหน่งของหลักที่จะการแสดงผลของ 7-Segment ผ่านไอซีถอดรหัสสัญญาณ ดังตัวอย่างในรูปที่ 1.31
- 3.2.2.2 การต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์จำนวนมากกว่า 1 หลักด้วยวิธีการ มัลติเพล็กซ์สัญญาณ โดยใช้ขาพอร์ตของไมโครคอนโทรลเลอร์ 1 พอร์ตเท่านั้น โดยขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ จำนวน 4 บิตทำหน้าที่ในการส่งข้อมูลไปยังไอซีถอดพื่อแปลงเป็นตัวรหัสตัวเลข หรือตัวอักษรเพื่อแสดงบนอุปกรณ์ 7-Segment ส่วนอีก 4 บิตถัดมาทำหน้าที่ในการควบคุมตำแหน่งของหลักที่จะการแสดงผลของ 7-Segment ผ่านไอซี ถอดรหัสสัญญาณ ดังตัวอย่างในรูปที่ 1.32

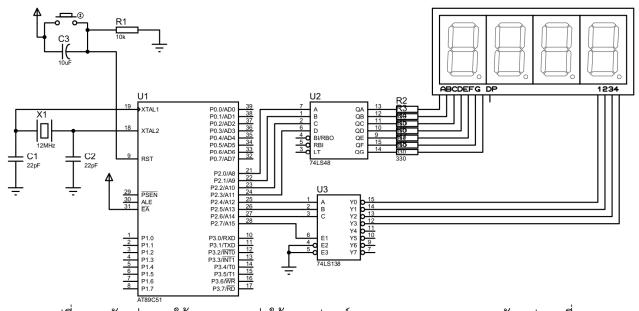

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 24
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 1.31 ตัวอย่างการใช้ AT89C51 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 4 หลัก รูปแบบที่ 1

รูปที่ 1.32 ตัวอย่างการใช้ AT89C51 ต่อใช้งานอุปกรณ์ 7-Segment แสดงผล 4 หลัก รูปแบบที่ 2

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 25
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3
1	

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

4. การแสดงผลบน Character LCD ด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

4.1 คุณสมบัติของจอ LCD

LCD ย่อมาจากคำว่า Liquid Crystal Display โดยจอเอลซีดีจะประกอบด้วยแผ่นแก้ว 2 แผ่นประกบกัน เว้นช่องว่างตรงกลางไว้ประมาณ 6-10 โมโครเมตร ด้านในจะเคลือบด้วยตัวนำไฟฟ้าแบบใส่ไว้ในระหว่างตัวนำไฟฟ้า แบบใส และจะมีโมเลกุลผลึกรวมตัวกันในทิศทางที่แสงส่องผ่าน หลักการทำงานของ LCD คือ ด้านหลังจอแอลซีดีจะ มีไฟส่องสว่าง หรือที่เรียกว่า Backlight ต่ออยู่ เมื่อมีการปล่อยกระแสไฟฟ้าเข้าไปกระตุ้นที่ผลึกคริสตัล ก็จะทำให้ ผลึกคริสตัลโปร่งแสง ทำให้แสงที่มาจากไฟ Backlight แสดงขึ้นมาบนหน้าจอแอลซีดี ส่วนอื่นที่โดนผลึกปิดกั้นไว้ จะ มีสีที่แตกต่างกันตามสีของผลึกคริสตัล เช่น สีเขียว หรือ สีฟ้า ทำให้เมื่อมองไปที่จอก็จะพบกับตัวหนังสือสีขาว และ พื้นหลังที่มีสีเดียวกันกับผลึกคริสตัล ซึ่งจอ LCD จะแบ่งเป็น 2 แบบใหญ่ ๆ ตามลักษณะการแสดงผลดังนี้

- 1. Character LCD เป็นจอแสดงผลที่สามารถแสดงผลเป็นตัวอักษรหรือตัวเลข และสัญลักษณ์พิเศษต่าง ๆ ในภาษาอังกฤษ และภาษาญี่ปุ่น ตามช่องแบบตายตัว เช่น จอ LCD ขนาด 16x2 หมายถึงใน 1 บรรทัด สามารถ แสดงผลได้สูงสุด 16 ตัวอักษร และมีทั้งหมด 2 บรรทัด เป็นต้น
- 2. Graphic LCD เป็นจอแสดงผลที่สามารถกำหนดได้ว่าจะให้จุดบนหน้าจอ ณ ตำแหน่งใด ๆ สามารถกั้น แสง หรือปล่อยแสงออกมา ทำให้จอแสดงผลสามารถสร้างรูปภาพหรือตัวอักษรขึ้นมาบนหน้าจอได้ ส่วนขนาดของ Graphic LCD จะทำการระบุขนาดได้โดยระบุในลักษณะของจำนวนจุด (Pixels) ในแต่ละแนว เช่น 128x64 หมายถึง จอ Graphic LCD ที่มีขนาดจำนวนจุดตามแนวนอน 128 จุด และมีจุดตามแนวตั้ง 64 จุด เป็นต้น

4.2 รูปแบบการเชื่อมต่อ Character LCD กับไมโครคอนโทรลเลอร์

Character LCD มีหลายขนาดให้เลือกใช้งานได้แก่ ขนาด 8x1 บรรทัด, 8x2 บรรทัด, 16x1 บรรทัด, 16x2 บรรทัด, 20x2 บรรทัด และ 20x4 บรรทัด เป็นต้น และมี 2 ชนิด คือ แบบมี Back light และ แบบไม่มี Back light ซึ่ง Character LCD จะมีขาให้ต่อใช้งานทั้งหมด 16 ขาดังนี้

ขาที่ 1 คือขา VSS ใช้สำหรับต่อกับขา GND ของแหล่งจ่ายไฟ

ขาที่ 2 คือขา VDD ใช้สำหรับต่อกับขาไฟบวก 5V ของแหล่งจ่ายไฟ

ขาที่ 3 คือขา VO เป็นขาที่ใช้สำหรับปรับความคมชัดของตัวอักษรที่แสดงบนจอ LCD

ขาที่ 4 คือขา RS เป็นขาอินพุตที่ใช้สำหรับกำหนดว่าข้อมูลที่เข้ามาทางขาดาต้าของ LCD เป็นข้อมูลที่จะ ใช้แสดงผล หรือข้อมูลชุดคำสั่ง ดังนี้

ถ้า RS = '0' แสดงว่าข้อมูลที่ขาดาต้าคือข้อมูลชุดคำสั่ง

ถ้า RS = '1' แสดงว่าข้อมูลที่ขาดาต้าคือชุดข้อมูลที่จะใช้สำหรับการแสดงผลบนจอ LCD

ขาที่ 5 คือขา R/W เป็นขาอินพุตที่ใช้กำหนดว่าการเชื่อมต่อระหว่าง LCD กับไมโครคอนโทรลเลอร์จะ เป็นลักษณะของการอ่านข้อมูล หรือการเขียนข้อมูลให้กับ LCD ดังนี้

ถ้า R/W = '0' แสดงว่าไมโครคอนโทรลเลอร์ต้องการเขียนข้อมูลให้กับ LCD

ถ้า R/W = '1' แสดงว่าไมโครคอนโทรลเลอร์ต้องการอ่านข้อมูลจาก LCD

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 26		
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3		
4,			

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

ขาที่ 6 คือขา E เป็นขาอินพุตที่ใช้สำหรับกำหนดให้ LCD เริ่มทำงานตามคำสั่ง

ขาที่ 7 – 14 คือขา D0-D7 เป็นขาอินพุตที่ทำหน้าที่ในการรับข้อมูลที่เป็นชุดคำสั่ง และข้อมูลที่ต้องการ แสดงผลออกจอ LCD

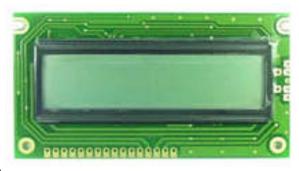
ขาที่ 15 คือขา A เป็นขา Anode ของ LED Black light

ขาที่ 16 คือขา K เป็นขา Cathode ของ LED Black light

ส่วนการเชื่อมต่อระหว่างไมโครคอนโทรลเลอร์กับจอ Character LCD สามารถกระทำได้ 2 วิธีคือ

- 1. การเชื่อมต่อในรูปแบบการใช้ขาสัญญาณ data จำนวน 4 ขา ได้แก่ขา D4 D7
- 1.1 ใช้ขาสัญญาณควบคุมจำนวน 2 ขา คือขา RS และ EN ส่วนขา R/W ต่อลงกราวนด์ ซึ่งการต่อใน ลักษณะนี้สามารถสั่งงานให้ Character LCD สามารถแสดงผลได้อย่าเดียว และใช้ขาสัญญาณจาก ไมโครคอนโทรลเลอร์มาควบคุม LCD ทั้งหมด 6 ขา
- 1.2 ใช้ขาสัญญาณควบคุมจำนวน 3 ขา คือขา RS , EN และขา R/W โดยการต่อในลักษณะนี้สามารถ สั่งงานให้ Character LCD สามารถแสดงผล และอ่านข้อมูลการแสดงผลได้ ซึ่งใช้ขาสัญญาณจากไมโครคอนโทรลเลอร์ มาควบคุม LCD ทั้งหมด 7 ขา
  - 2. การเชื่อมต่อในรูปแบบการใช้ขาสัญญาณ data จำนวน 8 ขา ได้แก่ขา D0 D7
- 2.1 ใช้ขาสัญญาณควบคุมจำนวน 2 ขา คือขา RS และ EN ส่วนขา R/W ต่อลงกราวนด์ ซึ่งการต่อใน ลักษณะนี้สามารถสั่งงานให้ Character LCD สามารถแสดงผลได้อย่าเดียว และใช้ขาสัญญาณจาก ไมโครคอนโทรลเลอร์มาควบคุม LCD ทั้งหมด 10 ขา (2 พอร์ต)
- 2.2 ใช้ขาสัญญาณควบคุมจำนวน 3 ขา คือขา RS , EN และขา R/W โดยการต่อในลักษณะนี้สามารถ สั่งงานให้ Character LCD สามารถแสดงผล และอ่านข้อมูลการแสดงผลได้ ซึ่งใช้ขาสัญญาณจากไมโครคอนโทรลเลอร์ มาควบคุม LCD ทั้งหมด 11 ขา (2 พอร์ต)

การเชื่อมต่อระหว่างไมโครคอนโทรลเลอร์กับจอ Character LCD ส่วนใหญ่จะใช้วิธีที่ 1.1 เนื่องจากประหยัด ขาสัญญาณในการควบคุม

รูปที่ 1.33 รูปตัวอย่างจอแสดงผล Character LCD ขนาด 16x2

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 27
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

ตารางที่ 1.3 ตารางแสดงความสัมพันธ์ในการทำงานของขาสัญญาณ RS,R/W และ E ของ Character LCD

RS	R/W	E	การทำงาน
0	0	$\rightarrow$	เขียนคำสั่ง
0	1		อ่านสถานะของโมดูล LCD
1	0	ightharpoonup	เขียนข้อมูล
1	1		อ่านข้อมูล

Instruction	Instruction Code						ode	Description Execu	Execution time			
mstruction	RS	R/W	DB7	DB6	DB5	DB4	DB3	DB2	DB1	DB0	Instruction Code	(fsoc=270kHz)
Clear Display	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	Write "20H" to DDRAM, and set DDRAM address to "00H" from AC.	1.53ms
Return Home	0	0	0	0	0	0	0	0	1	х	Set DDRAM address to "00H" from AC and return cursor to its original position if shifted. The contents of DDRAM are not changed.	1.53ms
Entry Mode Set	0	0	0	0	0	0	0	1	I/D	SH	Assign cursor moving direction and make shift of entire display enable.	39μs
Display ON/OFF Control	0	0	0	0	0	0	1	D	С	В	Set display(D), cursor(C), and blinking of cursor(B) on/off control bit.	39µs
Cursor or Display Shift	0	0	0	0	0	1	S/C	R/L	х	x	Set cursor moving and display shift control bit, and the direction, without changing DDRAM data.	39μs
Function Set	0	0	0	0	1	DL	z	ш	×	×	Set interface data length (DL: 4- bit/8-bit), numbers of display line (N: 1-line/2-line), display font type(F: 5 X 8 dots/ 5 X 11 dots)	39µs
Set CGRAM Address	0	0	0	1	AC5	AC4	AC3	AC2	AC1	AC0	Set CGRAM address in address counter.	39μs
Set DDRAM Address	0	0	1	AC6	AC5	AC4	AC3	AC2	AC1	AC0	Set DDRAM address in address counter.	39μs
Read Busy Flag and Address	0	1	BF	AC6	AC5	AC4	AC3	AC2	AC1	AC0	Whether during internal operation or not can be known by reading BF. The contents of address counter can also be read.	Oμs
Write Data to RAM	1	0	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0	Write data into internal RAM (DDRAM/CGRAM).	43µs
Read Data from RAM	1	1	D7	D6	D5	D4	D3	D2	D1	D0	Read data from internal RAM (DDRAM/CGRAM).	43µs

รูปที่ 1.34 รูปตารางชุดคำสั่งของ Character LCD

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 28
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

บรรทั	ทัดที่	1														
00	Н	01H	02H	03H	04H	05H	06H	07H	08H	09H	ОАН	ОВН	0СН	0DH	0EH	0FH
40	ЭН	41H	42H	43H	44H	45H	46H	47H	48H	49H	4AH	4BH	4CH	4DH	4EH	4FH
บรรทั	ทัดที่	2														

รูปที่ 1.35 แสดงแอดเดรสของการแสดงผลบนจอ Character LCD ขนาด 16x2 ชุดคำสั่งพื้นฐานที่ใช้ในการควบคุมการทำงานของ Character LCD ได้แก่ชุดคำสั่ง

- 1. คำสั่ง 0x01 คือคำสั่งที่ใช้ในการเคลียร์หน้าจอการแสดงผล
- 2. คำสั่ง 0x06 คือคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดว่าเมื่ออ่านหรือเขียนข้อมูลให้ LCD จะทำให้ DDRAM ของ LCD เพิ่มขึ้น 1 ตำแหน่ง และเคอร์เซอร์จะถูกเลื่อนไปทางขวามือ
  - 3. คำสั่ง 0x0C คือคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดให้ LCD ทำการแสดงผลได้โดยไม่ให้แสดงเคอร์เซอร์
- 4. คำสั่ง 0x28 คือคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดให้ LCD ทำการติดต่อกับ CPU แบบ 4 บิต และขนาดตัวอักษร เท่ากับ 5*7 Dot
- 5. คำสั่ง 0x38 คือคำสั่งที่ใช้ในการกำหนดให้ LCD ทำการติดต่อกับ CPU แบบ 8 บิต และขนาดตัวอักษร เท่ากับ 5*7 Dot

4.3 การเขียนโปรแกรมแสดงผลบน Character LCD ขนาด 16x2 ด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

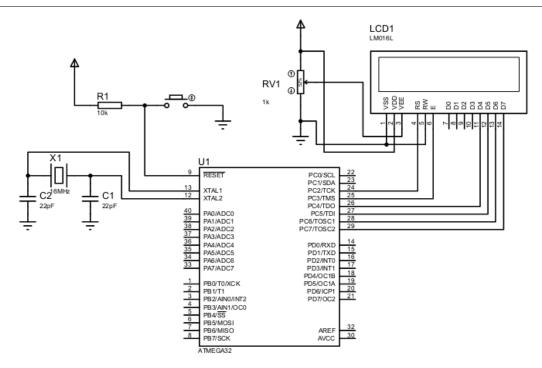
สำหรับการเขียนโปรแกรมควบคุมอุปกรณ์ Character LCD จะเป็นการเขียนโปรแกรมควบคุม Character LCD ที่ทำการเชื่อมต่อกับไมโครคอนโทรลเลอร์ด้วยขา Data จำนวน 4 ขา และใช้ขาควบคุมจำนวน 2 ขา คือขา RS และขา E ซึ่งการเขียนโปรแกรมควบคุมอุปกรณ์ Character LCD จะมีฟังก์ชันที่จำเป็นจำนวน 4 ฟังก์ชัน คือ

- 1. ฟังก์ชัน void lcd_busy(int time) คือฟังก์ชันสำหรับการสร้างสัญญาณ Enable ให้แก่ขา E ของ Character LCD เพื่อให้ Character LCD ทำการประมวลผลข้อมูลตามสัญญาณที่ขา RS ,R/W และ D0 – D7
- 2. ฟังก์ชัน void lcd_command(unsigned char cmd) คือฟังก์ชันที่มีหน้าที่สำหรับเขียนข้อมูลชุดคำสั่ง ให้แก่อูปกรณ์ Character LCD
- 3. ฟังก์ชัน void lcd_putc(unsigned char dat) คือฟังก์ชันที่มีหน้าที่สำหรับเขียนข้อมูลที่ต้องการ แสดงผลให้แก่อุปกรณ์ Character LCD
- 4. ฟังก์ชัน void lcd_init() คือฟังก์ชันที่มีหน้าที่กำหนดค่าเริ่มต้นให้แก่อุปกรณ์ Character LCD ในเนื้อหาหน่วยนี้จะเป็นการเขียนโปรแกรมเชื่อมต่ออุปกรณ์ Character LCD ขนาด 16x2 ด้วย ไมโครคอนโทรลเลอร์ AVR ผ่านพอร์ต PC ดังรูปที่ 1.36 และมีตัวอย่างการเขียนโปรแกรมดังนี้

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 29
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

รูปที่ 1.36 แสดงวงจรการเชื่อมต่อระหว่างไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 กับ Character LCD ตัวอย่างโปรแกรมควบคุมการแสดงผลด้วย Character LCD ขนาด 16x2

```
#include<avr/io.h> //เรียกใช้งาน Library เกี่ยวกับชื่อรีจิสเตอร์ของไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 #define F_CPU 16000000UL //ไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32 ใช้ XTAL ค่า 16MHz #include<util/delay.h> //เรียกใช้งาน Library เกี่ยวกับฟังก์ชันหน่วงเวลา #define lcd_ddr DDRC //กำหนดข้อความ lcd_ddr แทนรีจิสเตอร์ DDRC #define lcd_port PORTC //กำหนดข้อความ lcd_port แทนรีจิสเตอร์ PORTC # define en_lcd 2 //กำหนดข้อความ rs_lcd แทนตัวเลข 2 # define en_lcd 3 //กำหนดข้อความ en_lcd แทนตัวเลข 3 const unsigned char ascii[] = "0123456789ABCDEF"; //ประกาศตัวแปรอาร์เรย์ชื่อ ascii แบบอ่านได้ //อย่างเดียวเท่านั้น void lcd_busy(int time){ //สร้างฟังก์ชันชื่อ lcd_busy เพื่อสร้างสัญญาณ Enable ให้แก่ LCD lcd_port &= ~(1<en_lcd); //ให้ขา Enable ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '0' for(;time>0;time--) _delay_us(500); //วนรอบเรียกใช้งานฟังก์ชัน _delay_us(500) จนกว่าค่า
```

lcd_port |= (1<<en_lcd); //ให้ขา Enable ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'

//ตัวแปร time จะมีค่าเป็น 0

ใบเนื้อหา	หน้าที่ 30
รคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโค

```
void lcd command(unsigned char cmd){ //สร้างฟังก์ชันชื่อ lcd command เพื่อส่งคำสั่งให้ LCD
                                        //ให้ขา RS ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '0'
      lcd port &= ~(1<<rs lcd);
      lcd_port = (lcd_port & 0x0f) | (cmd & 0xf0); //ส่งค่าคำสั่ง 4 บิตบนให้แก่ LCD
                                         //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd busy และให้ค่าฟังก์ชันเท่ากับ 2
      lcd busy(2);
      lcd port = (lcd port & 0x0f) | (cmd << 4); //ส่งค่าคำสั่ง 4 บิตล่างให้แก่ LCD
      lcd busy(2);
                                        //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd busy และให้ค่าฟังก์ชันเท่ากับ 2
                                        //ให้ขา RS ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'
      lcd port |= (1<<rs lcd);</pre>
void lcd putc(unsigned char dat){ //สร้างฟังก์ชันชื่อ lcd putc เพื่อส่งข้อมูลการแสดงผลให้ LCD
                                     //ให้ขา RS ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'
     lcd port |= (1<<rs lcd);
     lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat & 0xf0); //ส่งค่าข้อมูลการแสดงผล 4 บิตบนให้แก่ LCD
                                    //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd busy และให้ค่าฟังก์ชันเท่ากับ 2
     lcd busy(2);
     lcd port = (lcd port & 0x0f) | (dat << 4); //ส่งค่าข้อมูลการแสดงผล 4 บิตล่างให้แก่ LCD
     lcd busy(2);
                                    //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd busy และให้ค่าฟังก์ชันเท่ากับ 2
                                    //ให้ขา RS ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'
     lcd port |= (1<<rs lcd);
}
void lcd puts(char *str){ //สร้างฟังก์ชันชื่อ lcd puts เพื่อส่งชุดข้อความให้แก่ LCD
     while(*str != '\0') lcd putc(*str++); //วนรอบเรียกใช้งาน lcd putc จนกว่าส่งข้อความครบทุกตัว
}
void lcd init(){ //สร้างฟังก์ชันชื่อ lcd init เพื่อกำหนดค่าเริ่มต้นการทำงานของ LCD
     lcd ddr |= 0b11111100; //กำหนดให้ขาของไมโครคอนโทรลเลอร์ที่ต่อกับ LCD เป็นขาเอาต์พูต
     lcd port |= (1<<en lcd); //ให้ขา Enable ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'
     lcd port |= (1<<rs lcd); //ให้ขา RS ของ LCD มีค่าเป็นลอจิก '1'
     lcd command(0x33); //ให้ LCD ติดต่อกับ MCU แบบ 8 บิต และทำการหน่วงเวลา
     lcd command(0x32); //ให้ LCD ติดต่อกับ MCU แบบ 8 บิต และทำการหน่วงเวลา
     lcd command(0x28); //ให้ LCD ติดต่อกับ MCU แบบ 4 บิต และขนาดตัวอักษรเท่ากับ 5*7 Dot
     lcd command(0x0c); //ให้ LCD ทำการแสดงผลได้โดยไม่ให้แสดงเคอร์เซอร์
     lcd command(0x06); //เมื่อมีการแสดงผลทำให้ DDRAM + 1 ตำแหน่ง และเคอร์เซอร์จะถูกเลื่อนไปทางขวามือ
     lcd command(0x01); //เคลียร์หน้าจอการแสดงผล และเคอร์เซอร์กลับไปยังตำแหน่ง home
     delay ms(500); //หน่วงเวลา 500 มิลลิวินาที
}
```


ใบเนื้อหา	หน้าที่ 31
ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์

```
int main(){//สร้างฟังก์ชัน main ของโปรแกรม
init_lcd(); //เรียกใช้งานฟังก์ชัน init_lcd เพื่อกำหนดค่าเริ่มต้นของ LCD
lcd_command(0x80); //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd_command เพื่อกำหนดตำแหน่งการแสดงผล
//บรรทัดแรกตำแหน่งแรก
lcd_puts("Test LCD16*2"); //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd_puts เพื่อแสดงข้อความ "Test LCD16*2"
//บนบรรทัดแรก
lcd_command(0xc0); //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd_command เพื่อกำหนดตำแหน่งการแสดงผล
//บรรทัดที่สองตำแหน่งแรก
lcd_puts("By ATMEGA32"); //เรียกใช้งานฟังก์ชัน lcd_puts เพื่อแสดงข้อความ "By ATMEGA32"
//บนบรรทัดที่สอง
while(1){ //วนรอบแบบไม่รู้จบเนื่องจากเงื่อนไขของคำสั่ง while เป็นจริงตลอดเวลา
}
return 0;
```


แบบฝึกหัด หน้าที่ 1 ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004 หน่วยที่ 3

ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์					
คำสั่ง จงตอบคำถามต่อไปนี้ให้ถูกต้อง 1. จงอธิบายวิธีการสร้างสัญญาณนาฬิกาด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ AT89C51RD2					
2. จงอธิบายวิธีการสร้างสัญญาณนาฬิกาด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ PIC16F887					
3. จงอธิบายวิธีการสร้างสัญญาณนาฬิกาด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์ ATMEGA32					
4. จงอธิบายวิธีการต่อ LED เข้ากับไมโครคอนโทรลเลอร์ในรูปแบบ Active Low					
5. จงอธิบายวิธีการต่อ LED เข้ากับไมโครคอนโทรลเลอร์ในรูปแบบ Active High					
6. จงอธิบายวิธีการต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์ในรูปแบบ latch					
7. จงอธิบายวิธีการต่อวงจร 7-Segment กับไมโครคอนโทรลเลอร์ในรูปแบบมัลติเพล็กซ์สัญญาณ					

หน้าที่ 2 แบบฝึกหัด

	ชื่อวิชา ดิจิทัลและไมโครคอนโทรลเลอร์ รหัสวิชา 30127-2004	หน่วยที่ 3							
TANAL EDUCATION COM	ชื่อหน่วย สัญญาณนาฬิกา และวงจรฟลิบฟลอบ								
ชื่อเรื่อง การสร้างสัญญาณนาฬิกา และการควบคุมอุปกรณ์แสดงผลด้วยไมโครคอนโทรลเลอร์									
8. การเชื่อมต่อระหว่างไมโครคอนโทรลเลอร์กับ Character LCD มีกี่รูปแบบ อะไรบ้าง									
9. จอแสดงผล Character ตัวอักษร	LCD ขนาด 20x4 สามารถแสดงผลได้สูงสุดกี่ตัวอักษร จำนวนกี่บรรท์	์ เด และบรรทัดละกี่							
10. คำสั่ง 0x28 ในการควง	10. คำสั่ง 0x28 ในการควบคุมจอ Character LCD มีความหมายอย่างไร								